

Підтвердженням цього є зростання кількості студентів ЕГ на формувальному етапі педагогічного експерименту з високим, достатнім та середнім рівнями сформованості економічної компетентності на 5,8 %, 11,8 % та 6,5 % відповідно та зменшення на 24,1 % кількості студентів із низьким рівнем сформованості економічної компетентності. У КГ збереглася значна частина студентів із середнім (41,3 %) та достатнім рівнем (26,0 %) сформованості економічної компетентності. Кількість студентів із низьким та високим рівнями сформованості економічної компетентності залишилась без змін.

Отже, 32,7 % студентів ЕГ та 26 % КГ оперують економічною компетентністю на достатньому рівні. Проте в ЕГ студентів, які виявили середній рівень сформованості економічної компетентності, збільшився на 6,5 % порівняно з КГ на формувальному етапі експерименту завдяки зменшенню кількості студентів, які продемонстрували низький рівень сформованості економічної компетентності майбутніх молодших спеціалістів готельного та ресторанного сервісу (із 31,3 % до 7,2 % відповідно).

Результати дослідження підтверджують ефективність впровадження визначених педагогічних умов, структурно-функціональної моделі та їх вплив на підвищення рівня сформованості економічної компетентності майбутніх молодших спеціалістів готельного та ресторанного сервісу в освітньому процесі професійного коледжу при вивченні економічних дисциплін.

Список використаних джерел:

1. Новиков Д.А. «Статистические методы в педагогических исследованиях (типовые случаи)». М.: МЗ-Пресс, 2004. – 67 с.

Горецька Н.В.

магістрант,

*Національний педагогічний університет
імені М.П. Драгоманова*

ПРОБЛЕМА СТАНОВЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОГО ІМІДЖУ ПЕДАГОГІВ-ОРГАНІЗАТОРІВ В УМОВАХ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ

Педагогічна професія сьогодення вимагає особливої фахової підготовки спеціалістів. Підвищення уваги до поняття «імідж» у педагогіці обумовлене професійною стороною його характеристики, тобто суттєвим чинником підвищення ефективності освітнього процесу, піднесенню авторитету учителя серед колег, дітей та батьків. У працях відомого дидакта А. Дістервега червоною ниткою проходить твердження, що образ педагога є втіленням принципу навчання та виховання, його особистість здійснює формування кращих рис та якостей у школярів, зокрема повагу, силу духу, мораль тощо [1, с. 136–203].

На думку ряду вчених (А. Дрейера, А. Жаманкулова, В. Ісаченко, О. Камишева, А. Калюжного та ін.), професійний імідж педагога сприяє розвитку і духовного потенціалу учнів, їхнього життєдієвого світогляду. Загальновідомим є факт, що становлення професійного іміджу педагога не може відбуватися без його здатності до розвитку, самовдосконалення у постійній професійній праці та самовдосконаленні [9, с. 246].

Поняття «*імідж*» у вітчизняній системі освіти набуло актуальності в період становлення незалежності України та переосмислення традиційних підходів до освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти [8]. Це сприяло чисельних праць про створення позитивного образу вчителя, який впливає на настрій і почуття вихованців, закладає компоненти морально-естетичної культури.

Функціональним підходом професійний імідж учителя детермінований професійними якостями, а саме: комунікабельність, організаторські здібності, розвинений естетичний смак, високий рівень культури, толерантність, уміння працювати з дитячим колективом, почуття національної гідності, об'єктивність, принциповість і вимогливість, оптимізм, гуманне ставлення до людей, творчий склад мислення тощо.

Професійний імідж педагогів-організаторів – це своєрідний психолого-педагогічний інструментарій, що допомагає вибудовувати взаємини з навколишнім середовищем, він складається з багатьох внутрішніх чинників: спосіб мислення, дії, учинки, уміння спілкуватися, мистецтво говорити, слухати тощо. Педагоги-організатори завжди перебувають у полі зору учнів, батьків, колег, виконуючи важливу виховну місію молоді, організуючи різні свята та позаурочні виховні заходи у школі.

Поняття «*імідж*» залучено до української мови з англійської («*image*»), яке, зокрема, походить від латинського слова «*imago*», що перекладають як «образ, вид». У сучасному тлумачному словнику іншомовних слів знаходимо відповідне визначення поняття «*імідж*»: «уявлення (часто цілеспрямовано створюване) про чийсь внутрішній та зовнішній вигляд, образ».

Як зазначають психологи, імідж виникає у свідомості суб'єкта не тільки завдяки його особистим спостереженням, а й на підставі тих вражень інших людей як наслідку соціальної взаємодії з суб'єктом іміджу, що передаються через комунікативні канали. Сформований таким чином імідж є цілісним, і це є суттєвою його характеристикою [3].

Хочемо зауважити, що у сучасній науковій спільноті серед дослідників немає однастайності щодо визначення поняття «*імідж*». Відповідно до українського тлумачного словника – «*імідж*» – це «рекламний, представницький образ кого-небудь (наприклад, громадського діяча), що створюється для населення» [2, с. 501]. І. Ніколаєску визначає «*професійний імідж*» учителя, як безпосередньо або зумисне створюване ним візуальне враження про себе [9].

Проблемі становлення професійного іміджу учителів присвячено дослідження багатьох сучасних вчених, а саме: М. Апраксіної, С. Болсун, М. Варданян, В. Ісаченко, А. Калюжного, О. Ковальнової, Г. Коджаспірової, Н. Кузьміної, О. Мармази, І. Ніколаєску, Т. Піскунової, І. Размолодчикової,

М. Сперанської-Скарги, В. Черепанової та ін. Ці наукові пошуки характеризуються спільною думкою, що професійні педагогічні характеристики пов'язані з уявленнями про імідж будь-якого фахівця, якому притаманні такі ознаки: *створення образу суб'єкта під час його комунікації; багатокомпонентність характеристики зовнішнього вигляду, особистісні якості, соціально значущі характеристики, необхідні професійні компетентності тощо*. Структура іміджу вчителя є полікомпонентною [8]. Його головними складовими визначено такі: внутрішнє «Я» як зразок привабливості й вишуканості, внутрішній стійкості й гідності: зовнішній вигляд учителя, що допомагає виявити себе не тільки привабливою людиною, але й чудовим педагогом; використання вербальних і невербальних засобів спілкування, що викликає довіру і налаштовує учнів до активної взаємодії [5].

Вважаємо, що кожен педагог-організатор повинен бути яскравою особистістю, яка зацікавить учнів, зможе розвинути інтерес до активної участі у культурно-освітньому житті освітнього закладу, сприятиме розкриттю їхнього творчого потенціалу. Перед педагогами-організаторами стоять складні завдання, що спрямовані на формування в учнів громадянських компетентностей за допомогою ігрової та художньо-творчої діяльності (створення плакатів, газет, презентацій, захисту творчих робіт, проектів, проведення вечорів, свят, походів і екскурсій, конкурсів, бесід, зустрічей та ін.); розвиток комунікативних навичок у процесі підготовки до виховних заходів; формування індивідуальних здібностей, позитивних рис характеру.

Як доводить практика, професія педагога-організатора публічна, адже він постійно впроваджує у тренінгові, позаурочні форми роботи різні аспекти морального, загальнокультурного виховання тощо. Для цього фахівцям необхідно постійно працювати над становлення власного професійного іміджу як яскравого образу педагога-наставника, старшого помічника школярів у розв'язанні численних моральних та життєвих труднощів та питань.

Потреба спеціалістів у постійному самовдосконаленні при створенні відповідного іміджу, спрямована по-перше на оволодіння на механізмами педагогічного впливу при формуванні в підростаючій молоді моральних цінностей, поваги, довіри, бажанні творити та займатися загальною корисною справою. Адже учні сприймають не тільки зовнішній вигляд учителя, але його особистісні, соціальні, професійні риси, духовність, відповідне позитивне ставлення до дітей. Водночас, хочемо зазначити, що становлення професійного іміджу педагогів-організаторів неможливо без їхньої самоідентифікації в індивідуальному цілісному образі, виявленні особисто-професійних якостей відповідно до педагогічних функцій спеціальності. Сучасна діяльність спеціалістів виховної роботи орієнтується на формування в учнів ряду ключових компетентностей відповідно до запитів нової української школи: вільне володіння державною мовою, уміння навчатися впродовж життя, соціальні і громадянські компетентності, екологічна грамотність і здорове життя загальнокультурна компетентність.

Отже, проблема становлення професійного іміджу педагогів-організаторів в умовах розвитку сучасної освіти потребує ґрунтовних науково-педагогічних досліджень, врахування нових тенденції розвитку

сучасної освіти та науки, вивчення та впровадження у практику роботи навчальних закладів освіти технологій передового педагогічного досвіду.

Список використаних джерел:

1. Дистервег А. Руководство к образованию немецких учителей / А. Дистервег. – М.: Учпедгиз, 1956. – С. 136–203.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови: (з дод. і допов.) / [уклад. І Голов. ред. В. Т. Бусел]. – К.; Ірпінь: Перун, 2005. – 1728 с.
3. Карелин А. Большая энциклопедия психологических тестов / А. Карелин А. – М.: Эксмо, 2007. – 416 с.
4. Кузьменко Ю. Реалізація проектної методики у процесі формування культури навчальної діяльності школярів/ Ю. Кузьменко. – Херсон, РПО, 2008. – 50 с.
5. Казанчук І. Паблікрейшнз в діяльності органів внутрішніх справ / І. Казанчук; за заг. ред. О. М. Бандурка. – Харків: Основа, 2003. – 197 с. – Бібліогр.: с. 171–186.
6. Куцова О.М. Стратегії формування іміджу політичного лідера: регіональний вимір: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. політ. наук: спец. 23.00.02 «Політичні інститути та процеси» / Олена Миколаївна Куцова. – Одеса, 2010. – 17 с.
7. Маценко В. Технологія іміджу/ В. Маценко. – К.: Главник, 2005. – 96 с. – (Психол. інструментарій). – Бібліогр.: с. 94.
8. Медведева Е. Основы рекламования/ Е. Медведева. – М.: РИП-холдинг, 2004. – 266 с. – (Серия «Академия рекламы»).
9. Ніколаєску І. Акмеологічний підхід до розвитку професійного іміджу сучасного педагога в системі післядипломної освіти [Електронний ресурс] / І. Ніколаєску // Проблеми підготовки сучасного вчителя. – 2012. – № 5 (1). – С. 245–251. – Режим доступу : [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ppsv-2012-5\(1\)-39.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ppsv-2012-5(1)-39.pdf). – Назва з екрана.
10. Новейший психологический словарь / [В. Б. Шапарь, В. Е. Россоха, О.В. Шапарь; под общ. ред. В. Б. Шапаря]. – 2-е изд. – Ростов н/ Д: Феникс, 2006. – 808 с.

Гороховська Т.В.

*кандидат педагогічних наук, доцент, учений секретар,
ПВНЗ «Київський медичний університет»*

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА ЯК СОЦІАЛЬНИЙ ФЕНОМЕН

Входження України у світовий освітній простір потребує переосмислення наявного педагогічного досвіду та розвитку нових педагогічних ідей і підходів до навчання дітей з особливими потребами, зміною освітньої парадигми, що передбачає умови, за яких учні, які є суб'єктами освітнього процесу, набувають реальних прав, що забезпечують їм особистісний розвиток і сприяють їх соціалізації. Крім того, ця проблема пов'язана також із зростанням кількості дітей, які не справляються з вимогами загальноосвітніх програм, з одного боку, і недостатньою підготовленістю випускників педагогічних вузів до роботи з дітьми з особливими потребами, з іншого.

Наразі, враховуючи те, що на окремі частини території України проходять військові дії, які стають причиною отримання інвалідності не лише дорослими людьми, але дуже часто й дітьми, у будь-якій школі та практично в будь-якому класі навчаються діти з особливими потребами. Їм необхідна